

Lagmotion LM 78/2017 rd

Antti Kaikkonen cent m.fl.

Lagmotion med förslag till lag om tillsättande av delegationen för Självständighetsjubileets barnstiftelse

Till riksdagen

ALLMÄN MOTIVERING

Barnen är en viktig resurs för vårt samhälle i framtiden. Ju bättre utbildade, friskare och psykiskt mer balanserade barn vi har, desto säkrare kan vi vara på att Finland har en ljus framtid. Idag mår barnen i Finland bättre än någonsin, både i medeltal och i ett historiskt perspektiv. Samtidigt finns det trots det många som har en olycklig och svår barndom. I en del hänseenden har vi mycket stort rum för förbättring, och även det som är bra kan bli ännu bättre. Allt fler familjer och grupper behöver stöd samtidigt som stödbehovet också ökar i samhället överlag. Den positiva utvecklingen i barnens ställning måste få fortsätta.

Riksdagsgrupperna anser det viktigt att riksdagen högtidlighåller Finlands hundraåriga självständighet med ett jubileumsbeslut för att stödja välfärd, välbefinnande och jämlik utveckling bland Finlands barn. Med beslutet stöder riksdagen en stiftelse vars syfte det är att medverka till att barnens situation förbättras i alla hänseenden. Det gör stiftelsen genom att utveckla och driva goda verksamheter som stöder dess syfte. Utöver stödet till barn kan verksamheten med fördel också riktas in på dels barnfamiljer, dels myndigheter och tjänsteleverantörer som arbetar med barn.

År 1987 inrättade Centralförbundet för Barnskydd och social- och hälsovårdsministeriet stiftelsen Itsenäisyyden juhluvuoden lastenrahaston säätiö sr (Stiftelsen för självständighetsjubileets barnfond). De senaste åren har stiftelsen i synnerhet arbetat med att försöka möta de problem som nämns ovan. Stiftelsen har därför bland annat utvärderat och spridit information om evidensbaserade metoder som kan tillämpas för att stödja en god uppväxt för barn och stärka föräldraskapet. De ekonomiska resurserna har emellertid varit anspråkslösa. Med sitt arbete för att stärka föräldraskapet med evidensbaserade metoder och för att bygga nätverk för berörda aktörer har stiftelsen genererat ny kompetens i Finland och visat att dess verksamhet behövs för att motverka marginalisering och minska ojämlikheten bland barn.

Med jubileumsbeslutet vill riksdagen vara med och utveckla stiftelsen, som kommer att byta namn till Självständighetsjubileets barnstiftelse sr. Det kommer att ske genom att riksdagen dels höjer stiftelsens kapital med ett betydande belopp för att stiftelsen med avkastningen från kapitalet ska ha verksamheten tryggad på lång sikt, dels tillsätter en delegation för stiftelsen. Delegationen ska följa, stödja och främja stiftelsens verksamhet. Enligt stiftelsens stadgar väljer delega-

Lagmotion LM 78/2017 rd

tionen, som är tillsatt av riksdagen, ledamöter och ersättare i styrelsen. Delegationen har rätt att avskeda ledamöterna och ersättarna under pågående mandattid.

Enligt de reviderade och preciserade stadgarna är syftet med stiftelsen att främja och stödja välfärd, välbefinnande och jämlikhet bland barn och barnfamiljer bosatta i Finland, likaså att främja och stödja deras ställning och en bra framtid för dem. Dessutom främjar och stöder stiftelsen föräldraskapet samt barnens uppväxtförhållanden och deras fostran.

Barnens och barnfamiljernas välfärd och välbefinnande ska ses som ett brett mål, som innefattar exempelvis social välfärd, hälsorelaterat välbefinnande och välfärd relaterad till omgivningen och de sociala förhållandena. Arbetet för att främja och stödja välfärd och välbefinnande kan också inbegripa fostran och utbildning, tjänster inom ett flertal olika områden, familjens försörjningsmöjligheter, boende, samhällsstruktur, kort sagt vilka verksamheter och insatser som helst för att förbättra och stödja barns och barnfamiljers levnadsförhållanden. Insatser för att öka jämlikheten och förbättra barns och barnfamiljers ställning kan, när allt kommer omkring, göras inom alla sektorer i vårt samhälle.

Verksamheterna för att främja och stödja föräldraskapet avser explicit att påverka vanorna och rutinerna i familjerna. Det kan ske antingen på initiativ av föräldrarna, på förslag av tjänsteleverantörerna eller i myndighetsverksamhet exempelvis på barnrådgivningen, inom elevvården eller i barnskyddet. All verksamhet ska alltid basera sig på samtycke från familjen. Likaså sker insatserna för att utveckla barnens uppväxtförhållanden och deras fostran inom offentlig verksamhet och privat serviceverksamhet å ena sidan och inom familjen å andra sidan.

För att fullfölja sitt syfte ska stiftelsen göra utvärderingar samt publicera studier och utredningar och utvärderingar av dem. Stiftelsen ska undersöka vad som är bästa praxis baserad på evidens och medverka till att metoderna används och utnyttjas. Tanken är att arbeta för att utveckla befintliga tjänster och att förbättra deras effekt utifrån vetenskaplig evidens. På så sätt kan stiftelsen stärka föräldraskapet och stödja dem som producerar och ordnar tjänster.

Stiftelsen kan också utbilda och sprida information bland de som arbetar med barn och informera om goda vetenskapligt baserade metoder. Vidare kan stiftelsen föra samman personer som arbetar med barn och personer som forskar kring barndom i syfte att etablera samarbete. Stiftelsen kan också delta i samarbete som bedrivs av andra. Dessutom kan stiftelsen stödja och ge vägledning om hur familjer kan bevara och förbättra sina interna relationer. För detta syfte finns det redan nu rådgivningsstrukturer för stöd till föräldraskapet. Råd och service kan ges alla som arbetar med barn. Ett särskilt mål är att minska ojämlikheten och säkerställa stabil utveckling för barnen. Stiftelsen kan dela ut stipendier och bidrag till vetenskaplig forskning som främjar stiftelsens syfte och mål. På så sätt kan nya vetenskapliga kunskaper genereras för att utveckla såväl föräldraskapet som barnfamiljernas situation och barnens uppväxtförhållanden.

Verksamheten utövas av stiftelsen själv, men den kan anlita företag som den äger helt eller delvis samt samarbeta med andra organisationer. För att fullfölja sitt syfte kan stiftelsen bedriva internationell verksamhet; liknande verksamhet finns åtminstone i de övriga nordiska länderna.

Lagmotion LM 78/2017 rd

Finansieringen av stiftelsens verksamhet sker genom att statsmedel doneras till stiftelsen för att högtidlighålla hundraårsjubileet av Finlands självständighet. I praktiken tar sig donationen formen av att till stiftelsen överläts statsägda aktier till ett värde av högst 50 miljoner euro. Stiftelsens driftskapital kommer att bestå av avkastningen från egendomen och av annan avkastning som stiftelsen kan få från sin verksamhet. En betydande del av stiftelsens rådgivnings- och stöd-tjänster ska också i fortsättningen vara avgiftsfri och webbaserad.

Stiftelsen ska följa stiftelselagen (487/2015) om ingenting annat föreskrivs i den lag som stiftas på grundval av denna lagmotion. Stiftelsen ska ha en styrelse bestående av sju ledamöter. Två av ledamöterna ska representera tjänsteproducerande företag och organisationer samt stiftelser, två ledamöter tjänster inom offentlig förvaltning, en ledamot forskning inom stiftelsens fokusområde och en ledamot sakkunskap inom placeringsverksamhet. Styrelseledamöterna ska ha personliga ersättare. Stiftelsen kan ha en verkställande direktör.

Stiftelsen är skyldig att upprätta bokslut och verksamhetsberättelse över sin verksamhet och ekonomi enligt vad som föreskrivs i stiftelselagen. De ska lämnas dels till styrelsen, dels till delegationen, som lämnar dem vidare till riksdagens talmanskonferens i form av en berättelse. Berättelsen från delegationen kan också innehålla iakttagelser om övrig verksamhet. I riksdagen är det talmanskonferensen som bestämmer hur berättelsen från delegationen ska behandlas.

Tanken är att stiftelsen också ska ha en arbetsordning med närmare bestämmelser om dess organ och anställda. Stiftelsen kan ha särskilda delegationer, varav den vetenskapliga delegationen är viktigast. Den vetenskapliga delegationen ska bistå stiftelsen i dess verksamhet och i det syftet säkerställa att de vetenskapligt utvärderade metoder som stiftelsen tillämpar är relevanta, verkningfulla och effektiva.

Om stiftelsens stadgar ändras eller om stiftelsen upplöses, kan det bara ske med samtycke från delegationen och genom beslut av styrelsen. I båda organen krävs det kvalificerad majoritet. Om stiftelsen upplöser sig eller upplöses, ska den del som återstår av den egendom som stiftelsen fick med anledning av hundraårsjubileet av Finlands självständighet återlämnas till finska staten. I övrigt ska stiftelsens egendom ges till ändamål som uppfyller stiftelsens syfte.

DETALJMOTIVERING

1 §. Val av delegationen. Enligt de reviderade stadgarna för Självständighetsjubileets barnstiftelse ska stiftelsen ha en delegation. Bestämmelser om tillsättande, sammansättning och mandat-tid ska ingå i lag.

Enligt förslaget väljer riksdagen vid valperiodens första riksmöte inom sig nio medlemmar och lika många ersättare till delegationen. Vid valet ska riksdagen följa det som föreskrivs om val av riksdagens organ. Likadana organ med flera medlemmar som väljs av riksdagen är bland annat Finlands delegation i Nordiska rådet, riksdagens bankfullmäktige och medlemmarna i Rundradion Ab:s förvaltningsråd.

Lagmotion LM 78/2017 rd

2 §. *Mandattid.* Delegationens mandattid börjar genast när delegationen är vald i början valperioden och den fortsätter fram till dess att en ny delegation har valts vid valperiodens första riksmöte.

Bestämmelser om val av den första delegationen finns i 6 §.

3 §. *Konstituering av delegationen.* Vid val av ordförande och vice ordförande tillämpas, i överensstämmelse med 17 § 3 och 6 mom. i riksdagens arbetsordning, samma förfarande som vid val av riksdagens talman och vice talmän, om inte delegationen enhälligt beslutar något annat.

4 §. *Delegationens uppgifter.* Delegationens uppgifter anges i stiftelsens stadgar. Delegationen ska följa, stödja och främja stiftelsens verksamhet. Vidare väljer delegationen ledamöter och ersättare i styrelsen för stiftelsen och den har även rätt att avskeda ledamöter och ersättare under pågående mandattid. Dessutom ska delegationen välja minst en revisor för stiftelsen. Stiftelsens stadgar kan ändras och stiftelsen upplösas bara om en majoritet inom delegationen beslutar det. Tillstånd från delegationen krävs enligt stadgarna också för vissa beslut som gäller stiftelsekapitalet.

Enligt 2 mom. ingår det i delegationens lagstadgade uppgifter att årligen lämna en berättelse om stiftelsens verksamhet till riksdagens talmanskonferens.

5 §. *Donation.* Finansieringen av stiftelsens verksamhet sker genom att statsmedel överläts till stiftelsen för att högtidligt hålla hundraårsjubileet av Finlands självständighet. Stiftelsens driftskapital kommer att bestå av avkastningen från egendomen och av annan avkastning som stiftelsen kan få från sin verksamhet. I praktiken tar sig donationen formen av att till stiftelsen överläts statsägda aktier till ett värde av högst 50 miljoner euro. Enligt 7 § 2 mom. i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007) får aktier som staten äger inte överlåtas till ett pris som är lägre än gängse värde, om inget annat följer av särskilda omständigheter som är förknippade med överlåtelsen. En väsentlig underskridning av det gängse värdet kan ske med riksdagens samtycke.

Närmare bestämmelser om överlåtelse av statens lösa egendom finns också i 24 § i lagen om statsbudgeten (423/1988). Egendom får inte överlåtas till ett pris som understiger gängse värde eller utan vederlag, om inte något annat följer av sådana särskilda skäl i samband med överlåtelsen om vilka närmare bestämmelser utfärdas av statsrådet genom förordning. Aktier, andelsbevis och andra värdepapper som ägs av staten och som förvärvats med stöd av riksdagens uttryckliga beslut får likväl inte överlåtas utan riksdagens samtycke, om inte överlåtelsen enligt vad som närmare bestäms genom förordning ska anses vara av ringa betydelse.

De ovan nämnda bestämmelserna om överlåtelse av lös egendom i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning respektive lagen om statsbudgeten kan bli tillämpliga på överlåtelse av lös egendom. Genom den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. ger riksdagen sitt i de ovan nämnda lagrummen avsedda samtycke till donationen. Det är statsrådets allmänna sammanträde som fattar beslut om överlåtelsen, de eventuella villkoren i samband med överlåtelsen och antalet aktier som överläts.

Lagmotion LM 78/2017 rd

Bestämmelser om skatt på egendom som fås som gåva finns i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940). Den donation som gör via riksdagens jubileumsbeslut avser en stiftelse där verksamheten inte syftar till ekonomisk vinst utan verksamheten har ett allmännyttigt syfte. Därmed uppfyller donationen kriterierna för skattefrihet i 2 § i lagen om skatt på arv och gåva. För tydlighetens skull ingår det i riksdagens jubileumsbeslut en paragraf om att donationen är skattefri

6 §. *Ikraftträdande och övergångsbestämmelse.* Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Den första delegationen tillsätts vid riksmötet 2018, och därefter kan Självständighetsjubileets barnstiftelse sr inleda sin verksamhet. Samtidigt upphör den nuvarande stiftelsen, Itsenäisyyden juhluvuoden lastenrahaston säätiö sr (Stiftelsen för självständighetsjubileets barnfond s.r.), med sin verksamhet.

Vi föreslår

att riksdagen godkänner följande lagförslag:

Lag

om tillsättande av delegationen för Självständighetsjubileets barnstiftelse

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Val av delegationen

Vid valperiodens första riksmöte ska riksdagen inom sig välja nio medlemmar och lika många ersättare till delegationen för Självständighetsjubileets barnstiftelse sr, i överensstämmelse med det som föreskrivs om val av riksdagens organ.

2 §

Mandattid

Delegationens mandattid börjar när delegationen har blivit vald och den fortgår tills en ny delegation har valts.

3 §

Konstituering av delegationen

Medlemmarna i delegationen väljer en ordförande och en vice ordförande inom sig.

Lagmotion LM 78/2017 rd

4 §

Delegationens uppgifter

Medlemmarna och ersättarna i delegationen deltar i stiftelsens verksamhet på det sätt som föreskrivs i stiftelsens stadgar.

Delegationen ska årligen lämna en berättelse om stiftelsens verksamhet till riksdagens talmanskonferens.

5 §

Donation

Till stiftelsen får utan vederlag och till ett värde av högst 50 miljoner euro överlåtas aktier som staten äger.

Den donation som avses i 1 mom. är skattefri.

6 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 20 .
Stiftelsens första delegation tillsätts vid riksmötet 2018.

Helsingfors 8.11.2017

Antti Kaikkonen cent
Kalle Jokinen saml
Antti Lindtman sd
Simon Elo blå
Leena Meri saf
Krista Mikkonen gröna
Aino-Kaisa Pekonen vänst
Mikaela Nylander sv
Peter Östman kd